

بازی های محلی روّبارزمین

(جنوب کرمان)

زمان صادقی

سرشناسه:
 عنوان و نام پدیدآور:
 مشخصات ناشر:
 مشخصات ظاهری:
 شابک:
 وضعیت فهرست نویسی:
 موضوع:
 نوع:
 موضوع:
 موضوع:
 رده بندی ده گانه:
 رده بندی دیسیپلینار:
 شماره کتابشناسی ملی:
 صادقی، زمان، ۱۳۵۸
 بازی‌های محلی روبار زمین (جنوب کرمان) / زمان صادقی.
 کرمان : انتشارات فرهنگ عامه، ۱۳۹۹.
 ۵۷ ص: مصور، جدول.
 ۳۵۰۰۰ ریال ۵۰۲-۹۹۰۷-۹۹۰۶۰۰-۹۷۸
 فیپا
 بازی‌ها -- ایران -- روبار (کرمان)
 Games -- Iran -- Rubar (Kerman)
 بازی‌های کودکان ایرانی -- روبار (کرمان)
 *Children's games, Iranian -- Rubar (Kerman)
 GV۱۲۰۴۷۸
 ۳۹۴/۳۰۹۵۵۷۳۴۴
 ۵۹۶۰۷۶۱

بازی‌های محلی روبار زمین (جنوب کرمان)

زمان صادقی

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

چاپ: پارس

شابک: ۵۰۲-۹۹۰۷-۹۹۰۶۰۰-۹۷۸

دفتر مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان، بن بست

تلفکس: ۶۶۴۸۶۱۴۸ - ۲۱

سرود، شماره ۱۰، واحد ۴

دفتر کرمان: شهرک باهنر، بحر العلوم ۱۴، مجتمع مس. بلوک ۱، واحد زیر زمین

Email: farhange_ame@yahoo.com

همراه: ۰۹۱۳ ۹۳۹ ۸۷ ۳۳

مقدمه

فهرست راهنمایی آوانویسی

بخش نخست

بازی های با رقابت گروهی

تهلیا، چکرا، دارتۋپا، رمازا، گرگچوسکا (استک پزنکا) و هفت سنگا

بخش دوم

بازی های با رقابت فردی

بَت تَتوکا، تَس گرگ، تَس مَن تَس، چگریسکا (لنگرکا)، چوس، چوکا،
دارگوشکا، دارمگا، دریکا، رندخرگوشکا، شاه شاهکا، شاه
وزیرکا، کلا (شختی)، ارکلیکا، کل کچو کمارن (توتکا)، کل گردنکا (سماتکا)،
کیشکلا جنگا (استالیلی)، معکا، گلیمبی، لنگا، ماریو، مجولا (سورا، لپارا)،
نشتی نشتم و یلاحسین

بخش سوم

بازی های دخترانه

تی تلنگ جو، زال بازی (ملا بازی)، خکری، سرچاکا کتزا، (دوارکا)، کورپتنکا
(چش بندکا)، لوپتنکا

بخش چهارم

بازی های والدین با نوزادان

پل پل، جمازی، ری پی، گپاگپ

منابع

مقدمه

بازی یک فعالیت جسمی یا فکری است که با هدف های خاصی مانند سرگرمی شادی و لذت ارضای نیازهای درونی و ... انجام می شود اگر ریشه در فرهنگ، تاریخ و آداب و رسوم مردم یک سرزمین داشته باشد بازی محلی است. ملت های ریشه دار، عناصر هویتی متفاوتی از تاریخ می گیرند. یکی از عناصر هویتی ملت ها بازی ها و حماسه های رزمی است. کشور ایران به واسطه ی تاریخ کهن خود نقش بسزایی در پیدایش بازی های ریشه دار، بومی در جهان دارد.

بخش بزرگ از تاریخ و فرهنگ مردم در بازی ها نهفته است تنوع اقلیمی و زیستی فضای مناسب برای رشد و ظهور بازی های در هر منطقه به وجود آورده است از این رو در هر منطقه به علت تنوع آب و هوایی و قومی بازی های فردی و گروهی زیادی به تناسب سن افراد وجود دارد. در این راستا اگر به ظاهر برگزاری بازی های محلی ایران نگاه کنیم بسیاری از آنها شبیه هم هستند. با این وجود برخی از بازی ها هم هستند که با توجه به شرایط زیست محیطی به گونه ای در میان مردم رواج پیدا کرده اند که خاص یک منطقه بشمار می آیند این گونه بازی ها اینگونه ریشه در سرزمین خود می باشند.

بازی ها زاییده، تخیل، هنر، ذوق و ذوق انسان در برابر دفاع و مبارزه از خود هستند که بنا به شرایط زندگی اجتماعی دارای ضوابط خاصی هستند. زندگی اجتماعی شیوه های گوناگونی برای زیست و بقا اقوام مختلف به وجود آورده است که هر قومی برای رسیدن به هدف خود دست به راه های متفاوتی زده است. گاهی زندگی برای گروهی لذت بخش و برای گروهی تحمل ناپذیر بوده است. یک ستم پشگی و ظلم پذیری در جامعه رایج شده است مردم عامه که طاقت ظلم پذیری حاکمان را نداشته اند با ترفند های گوناگونی به دفاع از جان و مال فرهنگ خود پرداخته اند که این شیوه های مبارزه و دفاع از فرهنگ اصیل در مقابل فرهنگ بیگانه در نسل های بعد در قالب رزمی یادگار مانده است. رفته رفته با تغییراتی که بازی ها به خود گرفته اند در دوره های بعد با اهداف های تعلیمی، سرگرمی، شادی، رقص و پایکوبی در جشن ها تظاهر پیدا کرده اند. رقص چوب (چوچاپ) یادگار جنگ های تن به تن و دفاع از جان و مال یکدیگر است که تا امروز به زیبایی در جای جای این مرز و بوم برگزار می شود پایکوبی دسته جمعی یادگار تمرین های رزمی برای دفاع از میهن است.

بازی های بومی سرشار از خرده فرهنگ ها و هنرهای نمایشی هستند پیشینه آنها به پیش

۱- بازی های بومی و محلی ایران، مرتضی رضوان فر، ص. ۳

۲- فرهنگ عامیانه مردم قلعه گنج، زمان صادقی، ص. ۸۳

از تاریخ می رسد بازی ها به تناسب هر دوره از زندگی اجتماعی موجب ابراز احساسات، مهر و محبت، انسان ها نسبت به همدیگر است از دیدگاه روان شناسی اجتماعی بازی ها بیانگر خشم، کینه و نفرت طبقه عامه نسبت به طبقه ی حاکم هستند.

ساده ترین شیوه ی آموزش هنرهای زبانی، رزمی و نمایشی در بازی های کودکان است قوانین ساده بازی ها تمرینی است برای نحوه ی زندگی کودکان در آینده که در لابه لای بازی ها به آنها آموزش داده می شود تا خود را در برابر رویارویی با شرایط دشوار زندگی مجهز کنند.

تحولات پرستاب جهانی، شهرنشینی و تاثیرات رسانه ای منجر به تغییر رفتارها و سبک زندگی شده است. بازی ها و ورزش ها محلی از جمله رفتارهایی است که قابلیت ایجاد ارتباط و تعامل رفع کدورت های در میان جوامع امروزی می شوند اگر بخواهیم تاثیر منفی زندگی صنعتی را در زندگی امروز انسان کمتر کنیم باید برای گسترش و ترویج بازی های بومی و محلی تلاش کنیم. مطالعه و بررسی بازی ها از آن جهت است که می تواند دانشی در خصوص رشد و پیدایش بازی ها به ما بدهد که در زندگی امروز، خود و کودکانمان از شادی و نشاط آنها بهره ببریم.

بازی ها و سرگرمی های منطقه روستای زمین، جازموریان و حاشیه ی هلیل رود، بخش بزرگی از بازی های رودبار کرمان را درجست و شریق هرمزگان هستند که از پس هزاره های تاریخ خود را تا به امروز رسانده اند. بررسی و نگارش این مجموعه به این هدف نیست که این بازی ها فقط خاص این منطقه هستند بلکه بهانه ای است برای این که بتوانیم این بازی ها را ثبت و گسترش دهیم و آنها را در فضایی مکشوب و مجازی ایران و جهان ذخیره کنیم. بازی هایی که در این مجموعه نوشته شده اند تا دهه شصت در اکثر مناطق رواج داشته اند اما با ورود بازی های جدید در دهه هشتاد و هشتاد و یوش همه آنها از رواج افتاده اند از میان بازی های پسرانه فقط دو بازی گاو و رمازا و دارتوپا هنوز در بعضی جاها رواج دارند و از میان بازی های دخترانه فقط سرچا تا به امروز می جاها انجام می شود و لذا با توجه به این مشکل نگارنده در حد توان برای گرفتن عکس و فیلمی از بازی ها را بازسازی کرده ام و از آنها عکس گرفته ام.